

Persbericht

Zoetermeer, 12 juli 2021

Toenemend overgewicht bij kinderen: een zorgelijke ontwikkeling

Onderzoek JGZ Zuid-Holland West bevestigt vermoeden van toename van overgewicht door corona

Op donderdag 8 juli 2021 presenteerde JGZ Zuid-Holland West de resultaten van een onderzoek naar overgewicht bij kinderen aan de acht gemeenten in de regio. Het rapport 'Over gewicht' beoogt de beleidsmakers inzicht te geven in de stand van zaken ten aanzien van overgewicht bij de jeugd. Uit het onderzoek blijkt dat het aantal kinderen met overgewicht in het afgelopen jaar flink is toegenomen.

Gezondheidsrisico's

Steeds meer en steeds jongere kinderen kampen met overgewicht. Een zorgelijke ontwikkeling, omdat overgewicht – en zeker obesitas - kan leiden tot ernstige gezondheidsproblemen. Daarnaast krijgen kinderen met overgewicht vaak te kampen met psychosociale problemen, zoals pesten en depressie. De meeste gezondheidsproblemen openbaren zich pas als de kinderen volwassen zijn. Dat maakt dat overgewicht een ernstig gezondheidsrisico is, die we een halt moeten toeroepen.

Trends over de jaren

De insteek van het onderzoek was om uit te zoeken hoe het gesteld is met overgewicht in de regio Zuid-Holland West. Over het algemeen kan gezegd worden dat het percentage overgewicht in elk van de leeftijdsgroepen uit het onderzoek vrij stabiel was tussen 2014 en 2019. Het percentage overgewicht in de hele regio wordt hoger naarmate kinderen ouder worden; van 7.3% bij 2-jarigen, tot 15% bij 13-jarigen. Deze percentages zijn vergelijkbaar met landelijke gegevens.

Overgewicht sinds de coronamaatregelen

Tijdens de coronapandemie werd door deskundigen gewaarschuwd voor het risico op een toename van overgewicht bij kinderen. De cijfers uit het rapport bevestigen dat de pandemie, waardoor kinderen veel meer binnen zaten, tot een toenemend percentage overgewicht bij de jeugd heeft geleid. Uit de onderzoeksgegevens blijkt dat kinderen van 4 jaar in 2020 vaker overgewicht en obesitas hadden dan in de jaren ervoor. Dat geldt ook voor kinderen in groep 2 en groep 7. Er is nader onderzoek nodig om de directe relatie tussen het corona-effect en toename van gewicht goed in beeld te brengen. Het is van groot belang om hier snel op in te zetten nu dit effect nog omkeerbaar is. Als we dit op zijn beloop laten worden deze kinderen de komende 70 jaar geconfronteerd met een toegenomen ziektelast.

Meten en wegen

De jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen van JGZ zien dagelijks kinderen met een te hoog BMI. Vanaf de geboorte komen ouders met hun kind naar het consultatiebureau en worden kinderen met regelmaat gemeten en gewogen. Zo kan het gewicht goed worden gemonitord. Kinderen die (nog) niet te dik zijn, worden gestimuleerd om een gezonde leefstijl ontwikkelen, om overgewicht te voorkomen. Is een kind te zwaar, dan wordt in overleg met het kind en de ouders besproken wat nodig is om erger (obesitas) te voorkomen. De focus is breder dan alleen het kind met overgewicht. De problematiek van overgewicht is complex. Ouders kampen vaak met financiële problemen. Of er is veel stress, omdat ouders in scheiding liggen. Er spelen ook andere

factoren mee: denk aan opvoeding, grenzen trekken en de woonsituatie. Voor elk kind en gezin is de situatie anders en is passende begeleiding nodig.

Samen aan zet

In het Nationaal Preventieakkoord is de ambitie vastgelegd dat er in 2040 minder mensen zijn met overgewicht en obesitas. Er zijn al veel goede initiatieven om dat te bereiken. Een gezonde leefstijl moet gemakkelijk en gewoon worden. Om dat te bereiken moeten betrokken partijen in samenhang werken en ook achterliggende problemen van gezinnen aanpakken. Daarin spelen gemeenten een belangrijke rol. Zij weten wat er belangrijk is voor mensen in hun stad, dorp en wijken. Zij kunnen de afspraken uit het Nationaal Preventieakkoord vertalen naar een concrete, lokale aanpak.

De jeugdgezondheidszorg heeft vooral een signalerende taak en biedt kortdurende begeleiding aan kinderen en gezinnen. Voor specifieke hulp wordt doorverwezen naar de juiste begeleiding. Dit kan op verschillende wijzen. Een passend gemeentelijk beleidsinstrument daarbij is een lokaal preventieakkoord. De Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) aanpak is een operationeel voorbeeld.

Radermodel

Op basis van (epidemiologische) gegevens en trends voorziet JGZ de gemeenten van advies over gezondheidsthema's die lokaal aan de orde zijn. Dit gebeurt aan de hand van het 'Radermodel'. Dit model geeft inzicht in de actuele stand van zaken en laat zien aan welke raderen rondom deze thema's het beste kan worden 'gedraaid' om een positief effect te genereren. Het rapport 'Over gewicht' is het derde rapport dat via het Radermodel tot stand is gekomen.

Noot voor de redactie:

JGZ werkt voor de gemeenten Delft, Rijswijk, Westland, Midden-Delfland, Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar.

Voor de specifieke trends en de percentages per gemeente verwijzen we u naar het rapport 'Over gewicht'. Dit rapport kan worden opgevraagd bij Chantal Koolhaas, epidemioloog bij JGZ Zuid-Holland West (c.koolhaas@jgzzhw.nl).

Het rapport is bedoeld voor de beleidsbepalers in de gemeenten van de regio Zuid-Holland West. Het betreft een toegepast onderzoek, gericht op de specifieke situatie in de regio.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Lise Rientjes, Communicatieadviseur van JGZ Zuid-Holland West. Telefoon: 06 46 95 63 29, l.rientjes@jgzzhw.nl.